

آبونه شرائطی
داخلی ، خارجی هربر ایچون
سنه لکی (۲۵۰) ، آلهی آیانی
(۱۳۰) غروشدر .
لسخه سی ۱۰ غروش ،
سنه لکی ۵۲ لسخه در
اداره خانه
باب عالی جاه سنده دائره مخصوصه
اخطارات
آبونه بدلی بشیندر
مسئله موافق آثار مع المنوبه
قبول اولنور . درج ایدله ن
یازیر اعاده اولونور

الکتاب

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفته لقی مجموعه اسلامیه در

باش محرر صاحب و مدیر مسئول

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم محمد عاکف

اشرف ارباب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد : ۱ - ۴۰۰

۲۴ جادی الاخره ۱۳۳۷

نخستینه

۲۷ مارت ۱۳۳۵

جلد ۱۶

اسرار قرآن

« و انزل من السماء ماء فاخرج به من الثمرات رزقا لکم » بو آیت
مواهب فطرتک او چنجینسی احتوا ایتکده در . هرذی حیاتک فیض
وجوده مظهرتی صو واسطه سیله اولدیننه کوره صویک الک بیوک
لمتلردن بری اولدینی بدییدر .

کونشک شعاعاتی دکزلره انعطاف ایدرک بخاره قلب ایتدینی جسم
برکتله بی فضایه فالدیور . بتون اعماق و طبقاتنه یایلیمش اولان ملح ،
کبریت و حیوانات کبی مواد ذائبدن تصفی ایش اولان میاه متبخره
تصادد ایدنجه فضالتک تاثیر برودتیه پیدای کثافت ایدرک سحاب ثقیل
هیئته کیرر . روز کارلرک سوق و اداره سنه تابع اوله رق فضاده حرکته
باشلایان سحاب رهگذرینه تصادف ایدن بی تاب و طراوت معمور لره
زالال صافیه تازه بر حیات ویرر ، عطشان اولان کائناتی سیراب
ایدر . بوصول آبی و طوزلی برحاله دکزلرده قله ایدی نه اوله جقدی ؟
نه صوسز قالان برذی روحک تسکین عطشینه خدمت ایده بیله جک ،
نده بر نبات و حیوانه سرمایه وجود و حیات اوله جقدی .

باق ، قدرت فاطره لصل دکزلرک او ، آبی ، طوزلی صورلیتی
زالال نوشین حالنه قویور . اونکله شکلا متجانس و غیر متجانس
میوه لر زینت باغ وجود اولیور . صکره بونلر غنی ساحده نبت
ایتدکاری ، غنی صو ایله صولاندقلری حالده طعم ولدت اعتبار ایله
آره لرنده مهم فرق بوللیور .

بر تار لایه تخماری اکر ، برصودن صولارسک . طوپراق بونلری
سکا نه طرزده اعاده ایدر ؟ لطیف و نظر فریب رنگار ، طرزور سلماری

اخطارات

ادرس تبدیلنده آریجه بش
غروش کوندر لیدر

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه صره
نوسروسی محتوی بولنسی لازمدر .

مالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لریک فرانسز .
جده یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندر لده کی زمان نه به دائر
اولدیننک واضحا بیلدیرلسی
رجا اولنور .

بری برینه بکزه من یار اقلر ، حلاوت و حموضتلی ، حجم و شکل لری
مختلف ، خاصه و منفعت لری متفاوت میوه لر .

همچیا انسانلر ، آثار صنع و حکمتی وجود و وحدانیتک الک قطعی
دلایلی اولان خالق برینه برستش ایتماک خصوصنده نه کبی سوائقه انقیاد
ایدلر ؟ حیات و نمائده ، معاش و معادده اولنور . دکل ، نفس لری نه بیله
مدد و معاونت لری اولیان شیلری نه کبی بر فکر و مقصدله سلطنت قاهره
صمدانیه سنده الهک شریکی اعتقاد ایدلر ؟

جناب حق نوع بشری یاراتمش اوکا مجرد عقل سایه سنده
موجودات سائرته نک فوقنده بر موقع تمایز و رجحان بخش ایتدیر .
اعماق کائناته شهاب فروزان کبی نفوذ ایله کیزلی آشکار بتون حقایقی
انسانک نظر امعانی اوکنده انکشاف ایتدیرن عقلدر . قدرت فاطره
عقل ایله جوارح سائر آره سنده اعصاب واسطه سیله تأسیس رابطه
ایتدکدن صکره اونی مدار تکلیف قیلمشدر . ایکنه اوجی برنده
بیکارجه اجزاسی بولنق درجه سنه قدر وجودک هر صفحه سنه ،
یایلیمش اولان جیهه عصیه اوزرنده عقلک بر تصرف و اقتدار مطلق
واردرک هر هفتکی بر جزء وجودی ایتدینکی وقت اعصاب واسطه سیله
حرکت ایتدیرمک ، دیله دینی زمان سکون پذیر ایتک دائما ایتددر .

بناء علیه جناب حق عقلی مناط تکلیف قیلمش ایسه اوکا بومشکل
وظیفه بی در عهده ایتسی ایچون ایجاب ایدن وساطتی حاضر لامش ،
اعصاب و جوارح سائرته ، بالجمله تمایلاتی اسعافه آماده بر طرزده ،
حکم و نفوذینه رام ایتددر .

عقلک بواقصداری ، حریت حرکاتی مواجهه سنده انسانلره لایق
اولان بالجمله اشیایی نعمت وجوددن نصیبه دار ایدن اوصانع حکیمدن
بشقه سنه اونک حائر اولدینی صفت ربوبیتدن بر حصه آیرماق ایدی .

ارباباً من دون الله ، قول کریمی اهل کتابک اسکین بری تعقیب
ایتدکاری بومسلیکی حا کیدر .

امام احمد ، ترمذی ، ابن جریر ، عدی بن حاتم بن روایت ایدبور
لزکه ، هدی دعوت سینه دن خبردار اولونجه شامه فرارایتدی . عدی
اساساً انسانی جاهلیتده نصر ایتشدی . برمدت صکره قیز قاردشیه
قومندن برقاچ کشی اسیر دوشدیلر ، رسول کریم افندمن بر لطف
مخصوص اولوق اوزره همشیره سنی آزاد وبر مقدار جائزه ایله تلطیف
ایدهرک قبیله سینه کوندردی . قالدین برادرینک یانه کله رک اسلامی قبول
وعلیه الصلاة والسلام افندمنی زیارته کیتمه سی ایچون تشویق اتده
بولوندی . عدی همشیره سنک سوزینی دیکله بهرک برای زیارت مدینه به
کلدی . منسوب اولدینی طی قبیله سنک رئیس اولقه برابر سخاو کرده
بی نظیر خاتم طائینک فرزند نجیب اولان عدینک قدومی خبری مدینه
داخلنده چاقاقغه باشلادی . حضور رسالتناهی به داخل اولدینی زمان
کردنده برصلیب بولنیور ایدی . رسول اکرم افندمن اونی بو حالده
کورونجه «اتخذوا احبارهم ورهبانهم ازباباً من دون الله» آیت کریمه سنی
اوقومغه باشلادی . عدی دیورکه : «خرستیانلرک باپاسلرینه طابعلمری
واقع دکل» دیدم . جواباً : اوت ، باپاسلر اونلره حلالی حرام ،
حرامی حلال قیلدیلر . اوللرده قبول واتباع ایتدیلر . ایشته کیفیت
تبدیلی بوندن عبارتدر ، بیوردی .

حذیفة بن الیمان ، ابن عباس وسائر بو آیت کریمه بی «اهل کتاب ،
احبار ورهبانک تحریم وتحلیله عائد وبردکاری حکملره تبعیت ایتدیلر»
طرزنده تفسیر ایتشلردر .

سدی ایسه «کتاب الاهی بر طرفه براقه رق برطاقم کسه لرک رأی
واجتهاد لرله عامل اولدیلر» یوانده تفسیر ایتمش بو آیتی «وما امرنا
الا لیعبدوا الهأ واحدا» آیتک تعقیب ایتمه سی بو طرز تفسیری مؤید
بولندینی در میان ایتشدر .

شوجهتده شایان قید وتذکاردرکه بو آیت کریمه نیک حکمی بالکیز
شو وشو امت ویاطائفه منحصصر دکلدر . کتاب الاهی بر اقوبده
علماسنک افکار واجتهاداتی رهبر اتخاذ ایدن هر قوم ، زرده ونه زمان
اولورسه اولسون مضمون آیتک دائرة شمولنه داخلدرلر .

هله مسلمانلرک برقاچ عصر دن بری طوندقلری مسلیک ایله آیتک
مآل ومؤداسی آره سنده نه قدر ضیق برابطه ومناسبت وارددر . حقیقه
عصرلر وارکه مسلمانلر قرآن نامنه بالکیز اونک آیاتی اوقومق ، حدیث
نامنه سابه متون والفاظنی ، رجال حدیثک اسملرنی تلاوت ایتک ایله
اکتفا ایدم کیشلردر . نه ضعیف بر ایمان ، نه سفیف بر فکر

شركك اذ هادی نوبلرندن بری ده ، جوامع ومساجدده کی افاجلردن ،
دیرکلر دن خیر وبرکت بکله مک ، بوللرده کی بعض ابوابه بو متصدله
ربط امید ایتشدر . سفیل جاهلار اعتقاد ایدرکه «قطب زمان» نامنی
وبردکاری شخص انجیل بودیرکلرله افاجلرک بولوندقلری یرلره کلوب
کیدرلر ، بعضاده سکینه بلده نیک شئون واحوائی تنظیم ایچون برمدت

فقط مع التأسف انسانلر میاننده اوله لری وارکه حقیقی تمهری بولنده
هقللریسک استمداد رشد وسدادندن استفاده به لزوم کورمزلر . اونک
مخاکاتی بالکیز حواس ظاهره لرینک تملق ایتدیکی شیلر دائره سینه قصد
ایله اوتده کی معنوی ظالمده جولانته مساعده ایتزلر . بوللر ماد بوندرکه
دائرة بحث واستکشافلری ماده ایله اونک اوزرینه طاری اولان تعیر ،
تخول ، تلون ، تشکل کی عوارض وحالاتدن ایلری بکجه من .

هقللری حر وسربست بر اقوبده شاهده اولدقلری مناظر
عجیبه نیک ، تأثیر رؤیت ومشاهده ایله حصول مألوفیت مسئله سی
اولاسه طرز بدیع ايجادی مواجهه سننده هر هانکی بر حکیمی دمبسته
ولال ، بر فیلسوفی مهوت ومتحیر بر افه جق اولان مظاهر غریبه نیک
منشائی تدقیق وتأمیل ایدم بیلمه منه میدان ویرمک اللرندن کلز .

اوله لری دم وارکه اسرار کونی آراشیدر مقدن کری دورما مقله
برابر نتیجه ده قانون طبیعتک جواهر واعراض حقه نده تعیین وثبیت
ایتدیکی احکامک دائرة شمولنه کیرمیان ، هقول وافکارک کنه ذاته
نفوذ ایتمه سی قابل اولمیان بر معبودک امکان موجودیتنه عقلی
ایردیره مامشلردر .

بومقوله کسه لر سرد اولنان اوصاف قدسیه بی حائر اله یکانه بی دائرة
ادراک وتصور لرینه صیغدیره مانجه طوتوب اجرام علویه به عطف
ربویت مسلیکنه صاپدیلر . اجرام ، خیر وشر هیج برشی اللرندن
کلدیکی حالده بوصف خلقک برر ملاحظه وملاذی اولدی ، خالق حکیمک
تعیین ایتمش اولدینی محور ومدار داخلنده صعود وهبوطه مسخر ،
مشیت وتقدیرک تملقنه کوره انحلال وضملاله محکوم اولدقلری حالده
انسانلر میاننده بر جوق پرستارلری بولندی .

برطاقم کسه لرده ورکه هرشی بد قدرنده اولان بر رب معبودک
موجودیتنه عقل ایردیر مشلردر . بالکیز بو آدملر حرم قدس الاهی به
بشرك صوقولوب کیره بیلمه سی مکانی اولمادینی ، دزکاه احدیتک
بودرجه عاجز ونانچیز ، بومرتبه لوث خطیئات وشهوات ایله ملوث
اولان بشرك ال اوزادوب چاله بیله جکی مرتبه دن پک بلند اولدینی
دوشونهرک اللریله بوندقلری طاشلردن ، بودایوب بر شکل مخصوص
ویردکاری آغاجلردن برر معبود وجوده کتیردیلرکه کیت کیده خاطره
تجیل وتقدیسلری اونلره الاهی اونوتدیردی ، فرط اخلاصلری او طاش ،
اچاج پارچه لر بی الیه ک شریکری اعتقاد ایتدیردی . بالآخره حقیقه قتلر
بتون وضوحیله کوزلری اوکنده تجلی ایدنجه ده «هؤلاه شفعا ونا
عندالله» بوللر الله قارشى شفاعتجیلر عذرده دیکه باشلادیلر «ویعبدون
من دون الله مالا یضرهم ولا ینفهم ویقولون هؤلاه شفعا ونا عندالله
قل أنتبؤن الله بما لا یملم فی السموات ولانی الارض سبحانه وتعالی عما یشرکون»
شركك اشکال فضیحه سنندن بری ده کتب منزله واونلرک
منطوق ومفهومندن روگردان اولوبده علما ، احبار ورهبانک
سوزلرینه اعتماد ایتک وبوسوزلرک کتب منزله نیک احکام صریحه سنه مخالف
اولسیده قبول وترویجنده محذور کورمام کدرکه «اتخذوا احبارهم ورهبانهم

توحیدہ دائر

افعال الربیہ :

اللہک افعالی مقتضای علم و ارادہ سی اوزرینہ صادر اولورکا اولکی
بختلرده بیان اولنمشیدی . اونک علم و ارادہ سیله صدور ایدن هر فعل ،
اونک اختیارینہ قابعدر . اختیاریلہ اصدار ایلدیکی افعالدن هیچ بری ،
فاعل مطلق حضرتلرینک ذاته واجب دکلدر . بونک کی جمیع افعالندن
هیچ برینک صدوری صفات ذاتیه سنه و خالق ، رزق ، اعطاء ، اعطای
منع ، تمذیب و تنهیم کی شلرده صفات افعالیه سنه واجب دکلدر .
امور کونیه ده حق تعالیکنک ظاهر و ثابت اولان فعللری ، امکان
خاص طریقیلہ یعنی بر امر ممکنک وجود وعدم طرفلری ذات الہی به
اسبتله مساوی اولوب هر ایکی تقدیر ایچون ذاتندن سلب ضرورت
اولنشی صورتیلدر .

اللہک علم و ارادہ سیله فاعل مطلق اولدیغی تسلیم ایتدکن
صکره اونک افعالندن هیچ برشیشک - مایات نوازمنک او مایاتکی
ذواته واجب اوللری ، کذلک واجب تعالیکنک صفات علمیه سیله اتمسافک
واجب اولمشی کی - ذاته واجب اولدیغی توهم ایدمک بر عقل عاقل
تصور اولنه ماز ، چونکه اولجه درج و اشارت اولدیغی وجهه ایلہ
افعال الہیہ سبب اختیار ایلہ و جواب ، تجویزی اونک مقتضای شان
وصفتنه تناقض تشکیل ایدر ، بناء علیه بویله بر وجوب اطلاق بداهت
مستحیلدر .

ایندی بوباده یعنی بین الاسلام . تکیون ایدوب اره لرندہ طبق زبرد کی
حکایه ده وقوعه کلش شاقبلغه ، پریشانغه مشابہ رحاله باعث اولان
اومقالات حماقت آلود حقنده راجله نظر اتمه من لازمدر . شویله که :
متمدد قرداشلر ، عائله لریلہ برار عین مقصدله عینی نقطه مقصوده به
روبراه اولشلر ایکن نصله مختلف یولاره صاعشلر ، کیجه اولنجه بنه
بررلرینه راست کلشلر ایسه ده بوکره بررلری دشمن جان وماللری ظن
ایده رک واقع اولان چاریشملری نتیجه سنده وجهه مطلوبیه و اصل
اولمدن اکثریسی اوراده تلف اولوب قالمش ، بالآخره صیاح اولدقده
بونلرک بررلری اکلایوب عقللری باشلرینه کلن بقیه سی قورتلهرق
منزل امللرینه ایریشمشدر .

اکر بونلر ، معاملیه شروعدن اول کلامش اولسه لردی ،
بررینه معاونت ایدره ک مقصدلرینه واصل اولورلردی .

اومقالات احقانه دن مقصدمن ، شویبان اولنه حق اصلنر و شایمنر
سوزلردر :

افعالنده مصلحتنه رعایت ، حدود شرعیہ تجاوز ایدن قوللرینه
وعید و عذابی محقق اولهرق اجرا ایتمک و بوکا بمائل سار امور کونیه یی ده
علل و اغراض تمثنده ایقاع ایتک الله اوزرینه واجبدر دبدیلر ، حتی

اختیار اقامت ایدرلر ، هله مملکتنه همه حال اوقاپیلردن کیرلرلر مش .
بوکا مثال اولهرق مصرده کی ، باب المثلوی ، بی کوستره بیلیرز .
خلو فوج فوج بورایه کیده رک صیاح تلی ، ایبلک ، بز بازجه سی کی
شیلر باغلامقده ، بونکله حال و مراملرینی قطبه عرض ایتش اوله جقلرینه
معتقد بولنمقده درلر .

بعض کسهر بوکی عادات سخیفه نک دیناً بر اصل و اساسه مستند
بولندیغی ، دیگر بمضاری ده متصوفه نک احداث ایتش اولدقلری رسوم
ونمالیه توفیقاً صکره لری اهل اسلام طرفندن میدانه کتیرلش بر بدعت
اولدیغی ظن و ذهابنده بولتیورلر سده بوتخمینلر طوغری دکلدر . هر
امته هاند مشرک لک تاریخنه واقف اولانلر تسلیم ایدرلر که بو عنعنه سخیفه
اسکیدن بری افکار مسلمینده بر بولش بر حال و خصلتدر . حقیقتک
بوصر کزده اولدیغنه ابن جریرک تفسیرنده ابو واقد اللیثی دن روایت
ایتکده اولدیغی واقعه مهم بر شاهدر . ابو واقد رسول الله صلی الله علیه
وسلم ایلہ برار حنینه عزیمتلرندن بحث ایتدیکی صروده دیمشدر که : حنین
وادیسنده کفارک طواف ایتدکلری و اوزرینه سلاحلرینی آصدقلری بر
سدره اغاجی وار ایدی که « ذات انواط » [۱] نامیلہ یاد ایدیلر ایدی .
کذراک همزده ایزده بیوک ویشیل بر سدر اغاجه تصادف ایدره ک :
« یارسول الله ، اونلرک اولدیغی کی بزده بر ذات انواط یاب ، دیدک .
جواباً : محمدک حیاتی بدقدرتنده طونان ذات اجل و اعلایه قسم
ایده رک سویلرم که قوم موسانک موسایه سویلدکلری سوزک عینی
سویلیورسکیز ، دپیهرک « اجمل لنا الہا کالہم آلهة . قال انکم قوم
تجهلون ان هؤلاء متبر ما هم فیہ و باطل ما کانوا یعملون » آیتی اوقودی .
بنه ابو واقدن شو طرزده روایت واردر : حنین وقعه سنندن
اول رسوا الله صلی الله علیه وسلم ایلہ بر لکده یولده کیدرکن بر سدره
اغاجنه تصادف ایتدک . بن « یابی الله ! کافرلرک ذات انواطی وار
سنده بو اغاجی زده ذات انواط یاب . دیدم . حقیقه ده بر سدر اغاجی
واری که کفار اوزرینه سلاحلرینی آصارلر و اطرافنی طوف
ایدرلر ایدی . رسول اکرم افندیغی « الله اکبر . هذا کما قالت بنو
اسرائیل لموسی اجمل لنا الہا کالہم آلهة . انکم ترکون سنن من قبلکم »
بوسوزنی اسرائیلک موسایه سویلدکلری اونلرک نصل معبودلری
وارسه سنده زده بر معبود یاب سوزینک عینی سزده ، اولکی آدم لرک
کیتدکلری یولہ کیتمک ایستیورسکیز . جوابیلہ مقابله ایتدی .

مصرده مسجد حسینی ده کی دیرلده بوقیلدندر . سید بدوینک
جذاب حسینی زیارتہ کلهرک یاننده وقفه کیر اولدیغنه دائر موجود بر
اعتقاد دولانیسیله مطاف انام اولان بودیرکی خالق زیارتہ کلهرک برای
تبرک بوزلرینی کوزلرینی سورلر .

مکه مکرمه . مسجد حنیف ده بولسان بر اغاج ایلہ بر قویوده
بوچله دندر . خلق بو قویونک زمزم قویوسنه اتصالی اولدیغی قناعتی
پرورده ایدره ک صوییلہ تبرک ایدرلر . بتون بویولده کی عنعنات و معتقدات
ایسه بر اثر ضلال اولمقدن بشقه برشی دکلدر .

عبدالعزیز چاویش

مترجمی : محمد شوکت

[۱] انواط سلسله معناسنه اولان نوطک جمیدر .